

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twóí swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Cerstwosc da.

Njeh ty spěwaš
Swěrnje džěłať,
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Ziwnosc je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

Sserbske njeđzelske łopjeno

W Budyschinje

2. augusta 1931

Bauzen

Samolwity redaktor farat Wyrzac w Rohaczicach. — Čištoć a naklad Ssmolerjez knižicizšćernje a knižarnje, jap. dr. i wobm. ruť. w Budyschinje
Wulhadža kóždu šobotu a placzi šćiwórczětnje 108 šlotych pjenježłow

9. njeđzela po šwíj. Trojizy.

Jap. štutki 9, 1—9.

W japoschtolich štuttach, i kotrychž šu nasche lětusche tekštn wšate, je staw přenjeje šćhesćizianšćeje gmejny wopřihany. Přeni šćhesćenjo běchu jena wutroba a jena dušča. Běchu wobštajni we wuczbje japoschtolow a w gmejnstwje a we łamanju khlěba a w próstwjje. A běchu wšědnje a štajnje hromadže w jenej myšli w templu. Mějachu wšćitko pšches jene a pšchedawachu šwoje kubla a žiwnoscje a džělachu je mjes wšćitkich, ša tym hačž běšće tomu potrebne. To je tón dobry stary čžaš. To šu pšćikladne wobštejnošće. To je zyrkej, kotruž je šebi Bóh šam twariť. Ale pódla Božeje zyrkwje twari šebi čžert šwoju kapaku. Ananias a Saphira pšchedašćtej šwoje kublo, ale položišćtej jenož džěl toho wunošćka k noham japoschtolow, druhí džěl pak šćhowašćtej šebi na šebicziwe wašćnje. Wěšće nihtó wšćitko wot njeju žadať njebn, ale wěrnoscž bñšćtej tola prajicž dñrbjaťoj. Wěšće dženka wšćitko wjazn tak móžno njeje kaž tehdom, wobštejnošće wjazn tak jednore nješku, ale we wšćitkim dñrbjaťa luboscž knješicž. Tež pšćhesćehanje šo šběhašće. Pěťr a Jan běšćtej muža wušćrowikej, kotryž běšće kromy wot maczerneho žiwota. Lud jimaj pšćiwušćowašće. Wěra šo počžinašće do luda dobnwacž. Wñšćšći a staršći widžachu šwoje šćejšććo wohrožene. A tohodla běšćtaj japoschtolaj pšćhed wñšćoku radu šćajenaj. Ta jimaj šćaša w Jesušćowym mjenje wucžicž. Dokelž pak japoschtoljo toho šo wostajicž njemóžachu, šćašću pšćhezjo šćo i wñšćnošću. Saul běšće jedyn wot tñch najhóršćich pšćhesćeharjow. Wón naduwašće šo hišćće

i hroženjom a i mordowanjom pšćhecziwo pšćšćam toho Knješja. Ale i křawaneho wušćywa šu bohate žně nastate. A Saul je šo šćžinil pšćhes Bože džiwne wjedženje wušćoleny grat toho Knješja. Wobrocženje Saula, wo kotrymž je w našćim tekšće rěćž, potaša nam, šo

1. Čžlowjekoj šle i nami myšćla
2. Bóh derje i nami myšćli.

Saul džěšće k wñšćšćemu měšćnikej a proišćejšće jeho pšćhes listy do města Damašćona, na šćhule, tak hdy by někotrych, kiž šo k tomu pucžu džerža, mužšćich abo žónšćich namakať, šo by jich jatych wjedť do Jerusalema. Saul mēnjšćejšće, šo židowšćtu a Bohu šćlužbu wopokaja, hdyž pšćhecziwo nowešć wěře šćacroczi. Wón wě, šo šćhesćizianow i rošćumnyimi dopokasćmami pšćhešćwědczicž njemóže. Čži běchu šwojeje wěžn wěšćzi. Mějachu šwojateho Dušča. Běchu Božemu šćewjenju haj prajili. Bóh šo njeběšće na nimi bjes šćwědcženja wostajil. To drje Saul nješćošćumi. Ale šćžehwšći widžšćejšće. Šćemu potajne njewošta, šo šćhesćizianow šćahorjenošć napjelni. Wušćupowachu ša šwoju wěru. Přědowachu wješćku powěšćž. Starachu šo ša rošćehřenje teje šćameje. Dawachu ju dale. A ničžo jim to šćadžewacž njemóžšćejšće, tež šćašćanje a hroženje niz. Běchu šćhwitani, dha wotěndžechu i wješćkošćžu wot woblicža radny, šo běchu dostojni bnli, Knješćoweho mjena dla hanibu čžerpicž. Bóh to čžje, tuta wěšćoscž jich pšćhezjo šćo pohnuwašće. Tajn šćwědžn šo hinať pšćewinycž njehodža, hačž pšćhes šćmjerćž. Tak Saul šćhesćizianow pšćhesćeha a mori. Wón šle i nimi myšćlejšće. Bratšćja Jošćefa pšćhedachu, šo by jim i wocžow pšćišćošć. Pñtñnychu, šo jeho ša šwoje šće čžinťi do-

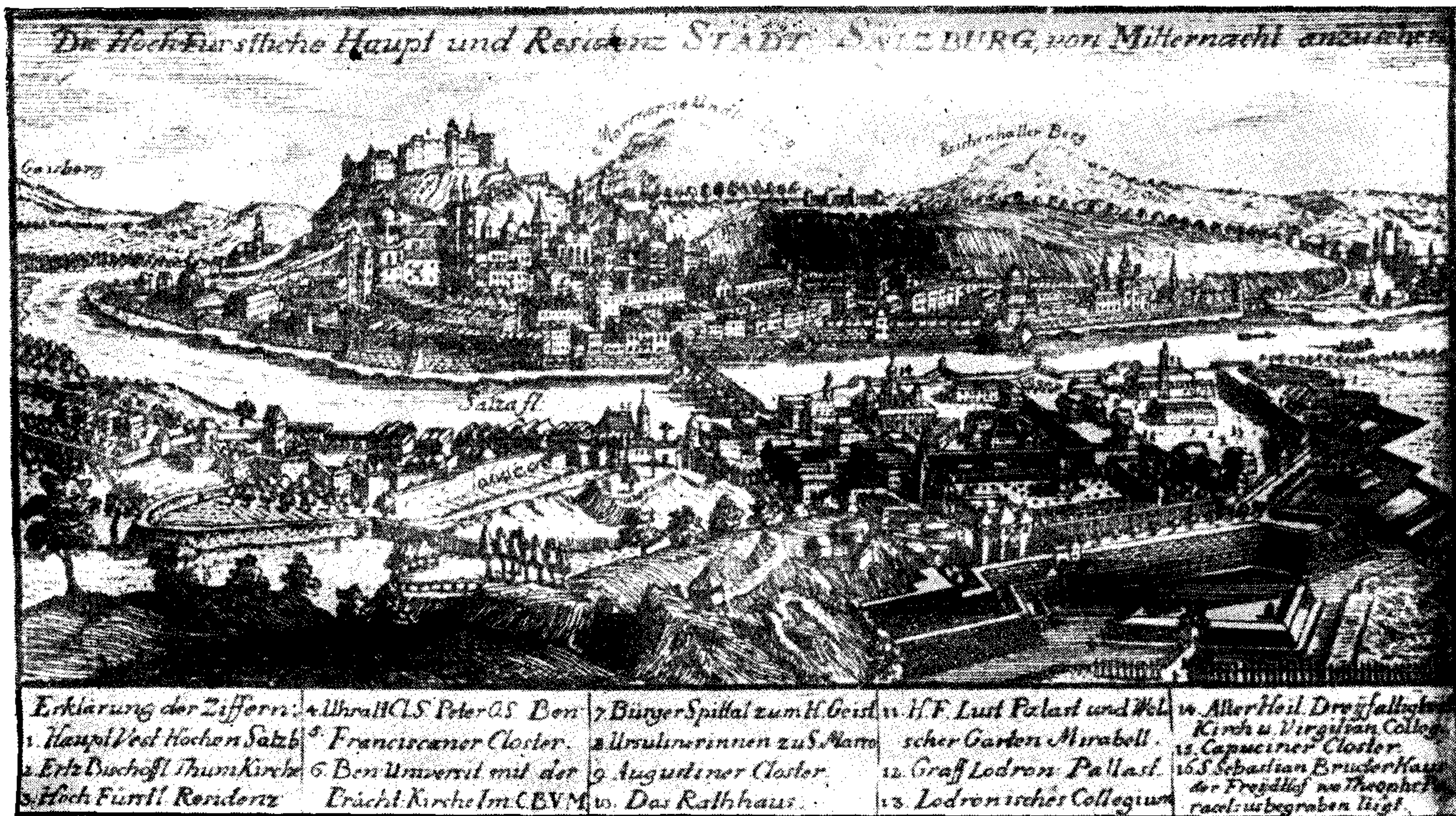

knižka rozpomina nadrobno tamne podawki, kotrež so nam daja s najčimnišeho frjedžneho wěka hncz a fu so tola hake pšched 200 lětami stak — a tón, kotremuž fu wone do knihow sapikane, bē biškop romsko-katolsteje zyrkwje. Wón — arzbiskop Leopold Anton Eleutherius, fwobodny knjes von Firmian — je fwēdt wjazy w rymku tnyh, kotřiz fu bku- dzili a njeprawdu a se cžinili tehodla, dokelž buchu sobu winowaczi s tny cžlowjekami, s tny fšesczjanami, kotřiz fwoje myšle a cžinjenja stajaja pod wliw fwēta, cžaža, cžlo-

Biškopstwo powyšči so 798 na arzbiskopstwo, to wono bēšhe hišcže pšched 200 lětami; 1803 bu wono šbēnjene a njeho kuwječchowstwo šcžinjene. Do wójny hndlešhe we mēscže nēhdže 30 000 wobndleri.

Dyrbimy tež hišcže prajicž, hdže kraj a město Salzburg namakajch? W Alpach, tam, hdžež horiška Hohen Tauern nadenđješch w prjedawšhej Awstriškej. Tam bēži rēka Salzach a pšchi njei leži město Salzburg. Tēczi džel kraja fu kuči; tohodla wjele pastwy a hojadlow; jenož 10. džel kraja je rola.

Město Salzburg.

wjekow a je tola dyrbjeli stajecž pod wliw Ssmjateho Pižma. To je brach, dženža hišcže njewuforjenjny kaž tehdy!

Knižka, kiž 40 pj. placzi, pšchinježe tež nēkotre historiske wobrašy. Towarštwu „Evangelischer Bund“ je nam klišheje abo wotwoliwki pšhecželne pšchewostajiko, tak so budže nam možno, najchim cžitarjam a cžitarčkam tute wobrašy, — fu to ščtyri — tež pošlicžicž. Pšchi tym pač pšchispomnimy, so my tu žadny pšcheložk naspomnjeneje knižki njewošjewimy, ale jenož nēkotre dopomnječki na tamny štyfny a tola tak wulki cžaž Salzburgškich protestantow. Tehodla my knižku naležnje porucžamy; Ssmolerjez kniharnja ju rad wobštara; ščtož je sobustaw towarštwu „Evangelischer Bund“, tón tež hewat wē, hdže ju dōstanje. Towarštwu pač wuprajamy tu fwōj džak sa pšchewostajenje wobrašow.

Prēni s nich tu dženža pokazemy: Město Salzburg. Je to stary historiski wobraš; tež naž njech njemyli, je-li to abo tamne na nim njejažne; a tež nēmške pižmo niž, kotrež je ke wobrašej pšhidate.

Město Salzburg je hłowne město Salzburgškeho kraja, kotrehož knjes bē tehdy hižo mjenowany arzbiskop. Kraj bē do wulkeje wójny 7151 qfm. wulki a mēješhe nēhdže 174 000 wobndleri. S tutnyh bē do wójny wjazy hacž 99 procentow romsko-katolškich. Město ma tež dženža hišcže romsko-katolšku theologičku fakultetu; mēješhe žamo štoro 200 lēt dotho, wot 1623 hacž 1810, universitu.

Sakožer biškopstwa Salzburg je Bonifazius, kotremuž fu cžestne mjeno: „Apostel der Deutschen“ dali; wón jo sažoži 793. Město žame je wjele staršhe, je nastalo s města Juvarum, kotrež stari Romjenjo sažožichu.

Hłowne bohactwo fu kubla, kotrež kraj pod semju khowa, pšchede wišēm šól, kaž mjeno praji, tola pač tež škoto, kopor, želejo, marmor, gips.

(Počracžowanje šcžēhuje.)

Sapofđzene sa „džen maczerje“.

W pruskim tu hižo mjenowanym wožadniku namakachmy šcžehowaze pētne powjedancžlo, njechamy je samjelcžecž, ale je džecžom a staršchim dale dacž; wono ma sa džeczi a staršchich wjele w žebi a na žebi. Njech je tež sa „džen maczerje“ sapofđzene, tomu a tamnemu pšchindže hišcže cžaža došč:

Maty Janč by žebi rad „šulšku ranzu“ kupič. Me to, ščtož „najlēpišhe“ abo najnujnišhe pšchi tym, jemu pobračhowašhe: pjenješy. Sažkužicž žebi ničzo njemōžesche; bē tola hišcže pšchemačy. Proščycž wo pjenješy pač tež nočnyšhe. Tu pšchindže na wupucž, kotryž so jemu spodobasche: „Ja napišchu maczeri šlicžbowanje!“

Na myšlicžku pšchincž a ju wufonjecž, bē jene. We šlicžbowanju stejesche: Sa wobletanje mačeho bratra a mačej je žotry 1,50 hr., sa rešanje drjewa 1,00 hr., sa druhe džēta a sa pucže 4,00 hr., wišcho hromadže 6,50 hr.

Tuto šlicžbowanje položič talerjej maczerje na blido.

Jačo bē mačž šlicžbowanje wuhladača a cžitaca, položič wona jo, ničzo njeprajiwšchi, do kašččjika, a Janč bē wježo- kn, so mačž ničzo njeprajesche.

Wjeczor pač ležesche na blidže pšchi Jančowym talerju liščič. W tym bē papjerka a na tutej stejesche: „Šlicžbowanje maczerje: Sa wufublanje 0 hr., sa sežiwjenje 0 hr., sa wothladanje w khorosčiči 0 hr., sa lubowanie 0 hr., wišcho hro-

madže 0 hr.“ Pšhipóbla ležešče hiščče wožebity liščit a we nim 6,50 hr.

Tant šo saczerwjeni a šo hanibowašče jara. Čžičče škradžu kradny šo se jstwy do kuchiny a položi nicžo njeprajiwšči pjenješy na kuchinšče blido.

Ženje wjazny njeje Tant šlicžbowanje ja maczeč pišak. Wón nētš wjedžešče, šo š maczerju ženje se šlicžbowanjami došlicžbowacž njemóžešch. —

Dobre to! — drje prajijch. — Njech šebi džeczi to špomjatkujaja. Wone to tak rad šabndu. — Prawje mašch. Ale nēšchto hiščče šabny prajicž: Njech šebi tež štaršchi pomjatkujaja, kak maja šwoje džeczi pēknje a na čžaž žiwjenja powucžicž.

Zyrkej a stat.

S prusteje wotriješneje šynodny nēšchto. Wona je wnjšchina we wožadnym žiwjenju. Se wiščech wožadow šendū šo šastupjerjo, šo bychu šlyšcheli nēšchto je žiwjenja a škutkowanja wotriješa a šo bychu wuradžowali, kak mohlo to a tamne šo polēpšchicž, šo by ewangelška zyrkej byla bóle a bóle to, šchtož dyrbi po woli šwojeho Knješa byčž: žohnowane šjednočženštwo wēry w lubošči, kotrež pošne mēra a nadžije a šczerpliwošče. — K tomu bē šo tež létušcha w Mužakowje ješchla. K. duchowny Man-Klētjnjanški mēješče šawodnu nutrnoscž, š kotrež pšchitomnych š nižinow na wnjšchiny dowjedže. K. šuperintendent Man pošasa we wobšchernej rosprawje, pod kak čžežkimi wobštejnoščemi šo wožadny nētšle bēdža. Wožebje čžinja zyrkwine dawki štaroščow wjele. Pšchizkušchnoščow, kotrež maja wožadny dopjelnicž, njeje nētšle mjenje, nē, wjazny. Pšchi tym naložuje šo najmjenšchi džel dawka na doškodny duchownych. Wobžarowacž je, — tak rēka w rosprawje wo šynodže — šo šo pšchezo šažo šžē wo zyrkwinych dawkach we wožadach rosšcherjeja. Praji šo n. pšch., šo je zyrkwine dawanje tohodla tak wulke, dofelž čžeja duchowni šo šami ša šebje mēčž. To wēšo je njewērnoscž! — S zyrkwije je jich šažo wjele wušstupilo; tola je šo jich tež šažo nēšchto wušstupenyh do zyrkwije wrócziło, njech tež niz wjele. Zyrkej čzerpi pod nješchecželštwom wēštych kruhow. Tola my woštanjemy pšchi tym, šchtož je našcheho žiwjenja móž a našcheje wēčžnoščče wēštoščž. Šwješhelaze je tohodla, šo šobustawy wožadnyh šastupjerštwow šwēru w tutej myšli š duchownymi škutkujaja; woni a jich wožadny maju a šmēja š teho žohnowanje. — Toho a tamneho šlyšchachmy mnoho a wiščelakoreho, šwješhelazeho a šrudžazeho. Šo nēšchto hiščče našpomnimy: Kemšcherjow licžba bywa tam a tu mjenšcha; š Božemu wotšasanju nješchindže jich wjazny telko kelkož hacž dotal; wiščelake njedostatki šo jewja. — Šažo paš je tu tež šwješhelazeho mnoho: towašštwowa wožebje towašštwowa mlodžiny, jewja žiwe škutkowanje; diakonišny a wožadni pomoznižny a wožadne pomoznižny dželaja šwēru a woporniwje — ša Jesuša. Jesuš Khrjštuš woštanje tola šwētško šwēta a wumóženje čžlowješkow.

Wiščelake š bliffa a šalofa.

Wušnyw a žnē. Me druhe hacž wašche žnē, lubi čžitarjo, wonkach na wašchich honach, na kotrychž nētšle tak pilnje dželacže: na tute špominachmy njedawno. Dženža dyrbimy na druhe pošasacž. Wušnyw ša tute je čžinika Šsowjetruška — a to tež w Nēmškej, a nowina „Berliner Tageblatt“ wobšwēdčža, šo Ruska njeje podarmo wušnywaka. „Berl. Tgbl.“ mjenujžny wušstupuje ša šowjetrušku myšl, njedželu wotštronicž, t. r. to wašchnje wotštronicž, šo je kóždy šedmy džēn ša wiščittich bjes džēla a pšchewšacž to wašchnje wiščelakich „njedželawnych dnjow“; čži jeni mēli džēnža tajki džēn bjes

džēla, čži drujny jutšje, čži šecži ša jutšichim a tak dale, kóžde šyndom dnjow. Tak w Ruskej je; nan ma n. pšch. džēnža šwobodne, macž jutšje, šym šajutšichim a džowka džēn pošdžičho. Njedžela w našchim hiščecžijanškim šmyšle wēšo tuton šwobodny džēn šžyla byčž nješmē, tež tuton „rostorhnjeny“ niz. — Šo je tole „bjesbóžna“ ideja, to njetriebamy hatle wožebje wušbēhacž. A š čžim šamošwja a wobtwjerdža „Berl. Tageblatt“ tuton šwój namjet? S tym, šo njeje na pšch. wokoło Barlina na jenym dnju ruma doščž ša wiščē te tyžazy čžlowjekow, haj ša te šchtyri milijony Barlinarijow, šo bychu móhli wišchitžny nadobo njedželu šwječžicž abo doštydženjowacž. A „Berl. Tageblatt“ šwēri šebi, šwojim čžitarjam pišacž: „Die Familie wird freilich zerichlagen. Vater hat Sonntag frei, Mutter am Donnerstag. Aber wie ist es bei uns? Die „zusammengehörige Familie“ ist nur eine Fiktion (!). Jeder kennt seinen Weg. Nur die Ansicht, man müsse sich Sonntags besonders ausgiebig und kostspielig ernähren, wahrt den letzten Zusammenhalt . . . Im Interesse von Nerven und Zeit: „Schafft den festen Sonntag ab!“ — A tajke nēšchto daja šebi šta a tyžazy lubicž!?

S Khrjebjanškeje wožadny. S wožadneho šopješka „Evangelisches Gemeindeblatt für das Kirchspiel Kreba D.-L.“, kotrež nam hdyš a hdyš pšchecžel našcheho njedželnika š Mitowa ščele, wošjewjamy hiščče ščžehowaze powješčje, dofelž šebi myšlimy, šo wone jenož pruškich Šserbow nješajimujaja, kotšž móžeja jenož porēdtko w „Pomhaj Bóh“ wožadne powješčje š Prusteje čžitacž, — wina teho paš njeje našcha, ale pruška, dofelž wožadnych rosprawow njedostawamy! — ale tež šakšich: Wiščē šši šwony Khrjebjanškeje zyrkwije šwonjachu džēn 9. junija, hacž runjež to njebē njedžela, ale dželawy džēn. A wone pšchetoržechu džēlo tež jenož na krótki čžaž, tola paš ša šwjatocžne wotomiki, mjenujčče to džēlo pšchi nowotwarje našcheho šarškeho doma. Nowe šakožkne murje, jenož šdžēla šo škožujo na šnadne powoštanki štareho wotpaleneho doma, počžinaju šo pošbēhowacž. Mjes nimi ščžini šo nam šajwonjena pšchēšawka pošna šwjatocžnoščče a hlubokeje myšle a napjelni tež žyše džēlo š tajkim. Še špēšwom, kotryž nam džēčžazy ert šanježny, buchmy pošasani na Boha toho Knješa, pola kotrehož špočžatk wiščeho našcheho čžinjenja. K. šuperintendent Man wuprošny w šwojej pošwječženštej rēčži tež Bože žohnowanje ša wiščech, kiž na twarje džēlaja, ša wiščech, kiž tu hdy budžēja bydlicž, a ša žyfu wožadu, kotraž dyrbi w nowej šarje namafacž radu a pomož, šoburadowanje a šobuželenje — kaž hacž šem w štarej. Po tutej rēčži wušlyšchachmy šapiš abo urkundu, kotraž podawa krótku rosprawu wo wotpalenju štareho šarškeho doma a wototalnyh džēlach ša nowy. Wona bu na to do moššajneje šapšny položena a šamurjowana a š njej tež nowina tuteho dnja, nēkotre zyrkwiniške šopjena, tež wožadniš, twarške ryšowanki a pjenješy — a to kruhi wot 1 pj. hacž do 3 hr. Šamurjowali šu tohorunja š šhlepniženjom hamora mnoho nutrynych pšchecžow twarški mišchtr Šcholka š Miškeje, jeho pošler Nycža je Šprejžny (Sproitz), wožadny duchowny, nēkotš š wožadneho šastupjerštwowa a našch hōščž, šaracž Man-Klētjnjanški. Š šhwalbnym a š džaknym šerlušchom wulkeje šžlyš, kiž bē šo š wožadny šhromadžika, škōncži šo šwjatocžnoščž. Njech pláčži špruch, kotryž wožadny duchowny pšchitšlepniženju wupraji: „Do Božeje, niz do našcheje wole — čžašej šlužicž ša wēčžnoščž!“ — Džēčžom, kiž nam šaipēwachu, a jich wjedniškej kaž wiščittim, kiž nam šbožopšchecža pšchinješechu, budž nutryny džak!